

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงระยะเวลาที่เหมาะสมในการเพาะปลูกต้นอ่อนทานตะวันงอก รวมถึงศึกษาความเข้มข้นของกรดกลูตามิก ที่มีผลต่อปริมาณสาร gamma amino butyric acid ดังต่อไปนี้

3.1 วัสดุและอุปกรณ์

- เมล็ดพันธุ์ทานตะวัน
- กรดกลูตามิก (L-glutamic acid)
- กระดาษกรอง (Whatman เบอร์ 1)
- Petri dish 15x90 mm
- สารกาบมาตรฐาน
- ถาดเพาะ ดิน วัสดุในการปลูก

3.2 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานวิจัย

3.2.1 เตรียมวัสดุสำหรับการเพาะงอก

ก่อนการทดลอง เมล็ดพันธุ์ทานตะวันจะถูกคัดแยกสิ่งเจือปนต่างๆ เช่น เมล็ดลีบ เมล็ดเสีย ออกจากเมล็ดดีก่อน จากนั้นบรรจุเมล็ดพันธุ์ลงในถุงพลาสติก เก็บที่อุณหภูมิห้อง เพื่อรอใช้ในการทดลองถัดไป

3.2.2 ศึกษาผลของความเข้มข้นของกรดกลูตามิกต่ออัตราการงอก และลักษณะปรากฏของเมล็ดทานตะวันงอก

เมล็ดพันธุ์ทานตะวันที่ผ่านการถูกคัดเลือกมาจากข้อ 3.2.1 นำมาหาอัตราการงอกด้วยวิธี top of paper ซึ่งดัดแปลงจากวิธีของ ISTA (International Seed Testing Association) โดยสุ่มเมล็ดทานตะวัน 100 เมล็ดเพาะบนจานเลี้ยงเชื้อ ที่มีกระดาษกรองเบอร์ 1

รองอยู่ด้านใต้ จากนั้นเติมสารละลายกรดกลูตามิก 5 มิลลิลิตร โดยแปรความเข้มข้นเป็น 5, 10, 15, 20 และ 25 mM. ปิดฝาและบ่มที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 16 ชั่วโมง จากนั้นนับเมล็ดทานตะวันที่งอกในแต่ละ plate เพื่อหาอัตราการงอกโดยรายงานผลเป็นอัตราการงอก

นำค่าอัตราการงอกทั้ง 3 ซ้ำมาหาค่าเฉลี่ยและค่าพิสัย โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้ในแต่ละความเข้มข้นไปเปรียบเทียบกับตาราง ช่วงการยอมรับของ ISTA ซึ่งจะได้ค่าช่วงการยอมรับ ความเข้มข้นของกรดกลูตามิกที่จะนำมาใช้ในการเพาะได้จะต้องมีค่าพิสัยของอัตราการงอกอยู่ในช่วงการยอมรับของ ISTA (ภาคผนวก ก 1) จากนั้นเลือกความเข้มข้น 3 ระดับที่ไม่มีผลต่ออัตราการงอกและไม่ทำให้เกิดความผิดปกติกับเมล็ดทานตะวันและลักษณะปรากฏ เช่น เมล็ดทานตะวันร้าว ไม่มีกลิ่นฉุนของแอมโมเนีย เมล็ดไม่เปื่อยยุ่ย เป็นต้น มาศึกษาต่อในตอนถัดไป

คัดแยกเมล็ดทานตะวันเสีย เมล็ดลีบออกจากเมล็ดดี

สุ่มเมล็ดทานตะวัน 100 ใส่จานเพราะเชื้อ ที่มีกระดาษกรองรองอยู่

เติมสารละลายกรดกลูตามิก โดยแปรความเข้มข้นเป็น 5, 10, 15, 20 และ 25 mM

บ่มเมล็ดทานตะวันที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 16 ชั่วโมง

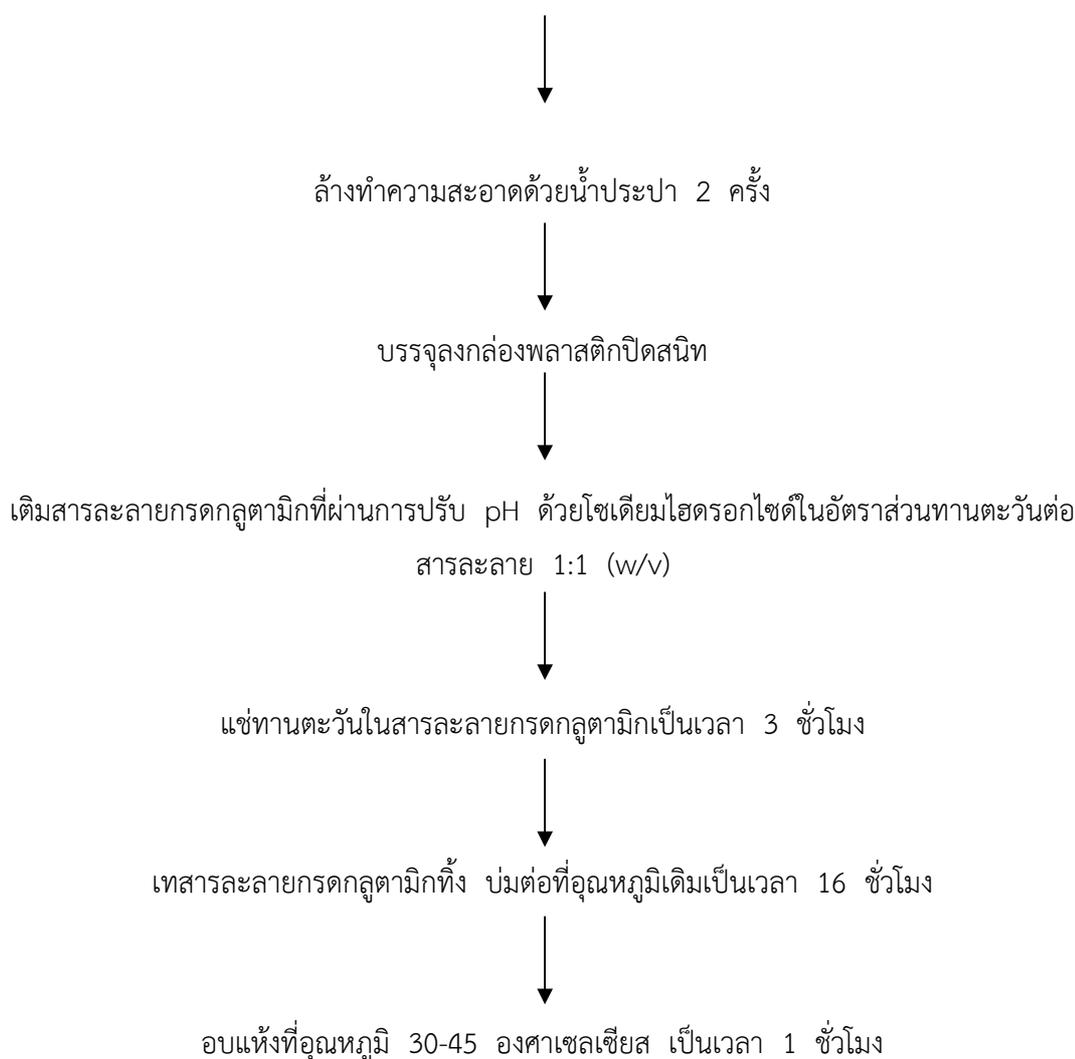
นับจำนวนเมล็ดทานตะวันที่งอกหาอัตราการงอก และสังเกตลักษณะปรากฏของข้าว

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการหาอัตราการงอกของเมล็ด

3.2.3 ศึกษาสภาวะที่เหมาะสมในการเพาะงอกเมล็ดทานตะวัน ด้วยวิธีการเติมกรดกลูตามิก

เพาะงอกด้วยวิธีการดัดแปลงจากวิธีของ Komatsusaki และคณะ (ภาคผนวก ก 2) โดยเปลี่ยนจากน้ำกลั่นที่ใช้ในขั้นตอนการแช่เมล็ดทานตะวัน 3 ชั่วโมง เป็นสารละลายกรดกลูตามิก เท สารละลายกรดกลูตามิกออก บ่มเมล็ดทานตะวันต่อในภาชนะปิดสนิทเป็นเวลา 16 ชั่วโมง ในขั้นตอน การทดลองนี้จะแปรความเข้มข้นของกรดกลูตามิก ตามความเข้มข้นที่เลือกได้ในข้อ 3.2.2 5 ระดับคือ 5, 10, 15, 20 และ 25 mM แปรอุณหภูมิที่ใช้ในการบ่มเป็น 30, 35, 40 และ 45 องศา เซลเซียส วิเคราะห์ตัวอย่างเมล็ดทานตะวันงอกที่ได้ดังต่อไปนี้

คัดแยกทานตะวันเมล็ดเสีย เมล็ดลีบออกจากทานตะวันเมล็ดดี

ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนการเพาะงอกเมล็ดทานตะวันด้วยวิธีการเติมสารละลายกรดกลูตามิก

3.3 ศึกษาปริมาณสารกาบาในตัวอย่างเมล็ดทานตะวันงอก

3.3.1 ขั้นตอนการสกัดสารกาบา

- 1) บดตัวอย่างเมล็ดทานตะวันงอก 50 กรัมให้ละเอียด
- 2) ชั่งตัวอย่างที่บดแล้ว 15 กรัม ใน centrifuge tube ขนาด 50 ml ทำการกำจัดไขมันออกจากเมล็ดทานตะวันงอกใช้ dichloromethane และ n-Hexane โดยสกัดในกรวยสกัดด้วยการเติม dichloromethane ก่อน 3 ครั้ง ครั้งละ 15 ml จากนั้นจะพบว่าไขมันจะไปรวมอยู่ที่ชั้นของ dichloromethane ให้ไขชั้น dichloromethane ออกก่อน หลังจากนั้นเก็บชั้นน้ำซึ่งมีสารกาบาอยู่ไปสกัดต่อด้วย n-Hexane 2 ครั้ง ครั้งละ 10 ml ถ้าไม่มีการกำจัดไขมันด้วย dichloromethane และ n-Hexane จะไม่พบ peak ของอนุพันธ์ของสารกาบาในการตรวจวัดเนื่องจาก sample matrix
- 3) ปั่นเหวี่ยงที่ความเร็วรอบ 10,000 rpm เป็นเวลา 15 นาที ส่วนใสเก็บใส่ขวดปรับปริมาตรขนาด 20 ml
- 4) กรองสารละลายตัวอย่างที่สกัดแล้วด้วย 0.45 ไมครอน micro syringe filter
- 5) เก็บสารละลายที่สกัดได้ที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส เพื่อรอการตรวจปริมาณสารกาบา ด้วย gas chromatograph mass spectrometer

3.3.2 การตรวจวิเคราะห์ปริมาณสารกาบา

ภาพที่ 3.3 gas chromatograph mass spectrometer

นำตัวอย่างสารจากการสกัดมาทำการตรวจวิเคราะห์สารกาบาโดยใช้เครื่อง gc-ms (GC : Agilent Technologies รุ่น 6890N MS : Agilent Technologies รุ่น 5973 inert) ซึ่งความสามารถของการตรวจวิเคราะห์สารของเครื่อง gc-ms สามารถวิเคราะห์ได้ไม่ต่ำกว่า 0.002 ppm โดยสภาวะที่ใช้ในการแยกสารกาบาเป็นดังนี้

Oven เริ่มต้น 100°C ค้างไว้ 1 นาที เพิ่ม 35°C/min จนถึง 290°C ค้างไว้ 3 นาที เพิ่ม 40°C/min จนถึง 310°C ค้างไว้ 10 นาที

Injector 250°C

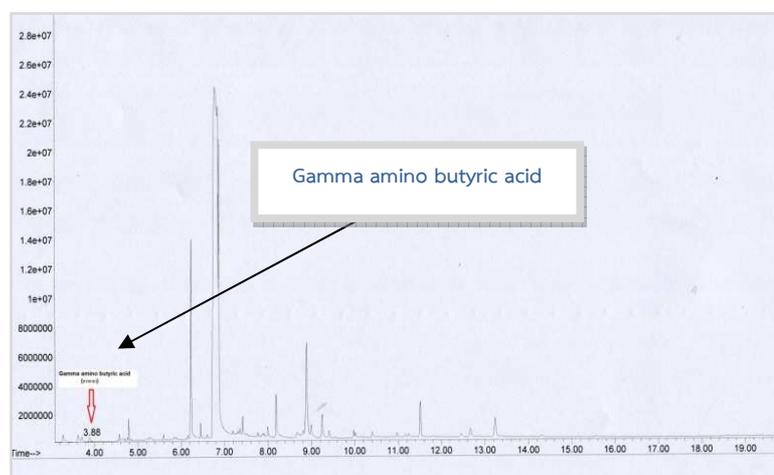
Split 10:1 Flow 1 ml/min Pressure 10.35 psi

Column HP-5ms ยาว 30 เมตร ID 0.25 mm. Film 0.25 um.

Detector 320°C

Solvent delay 3 min

Scan parameter 30-500 atomic mass unit (amu)

ภาพที่ 3.4 โครมาโทแกรมของ gamma amino butyric acid ในเมล็ดทานตะวันงอก